

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ
ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ
ΑΤΟΜΩΝ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF CULTURE AND SPORT
GENERAL SECRETARIAT OF SPORT

start to talk.org

Enlarged Partial Agreement on Sport

Accord partiel élargi sur le sport

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Σεξουαλική βία εναντίον παιδιών και νέων ανθρώπων στον αθλητισμό

— Τι είναι η σεξουαλική βία;

Η «σεξουαλική βία» είναι ένας ευρύς όρος ο οποίος περιλαμβάνει τη σεξουαλική παρενόχληση και τη σεξουαλική κακοποίηση και δύναται να οριστεί ως: μια σεξουαλική πράξη η οποία διαπράττεται ή επιχειρείται από ένα άλλο πρόσωπο, χωρίς την ελεύθερη συγκατάθεση του θύματος ή εναντίον κάποιου ο οποίος είναι ανήμπορος να δώσει τη συγκατάθεσή του ή να την αρνηθεί (Basile et al., 2014). Ως σεξουαλική κακοποίηση ορίζεται συνήθως κάθε σεξουαλική δραστηριότητα/πράξη στην οποία λαμβάνει μέρος ένα παιδί το οποίο δεν είναι σε θέση να την κατανοήσει πλήρως, δεν είναι σε θέση να δώσει τη συγκατάθεσή του μετά από ενημέρωση, ή δεν είναι αναπτυξιακά προετοιμασμένο και ως εκ τούτου δεν μπορεί να συναινέσει. Ως σεξουαλική παρενόχληση νοείται κάθε λεκτική, μη λεκτική ή σωματική συμπεριφορά με προσέγγιση σεξουαλικού χαρακτήρα προς ένα άτομο ή μια ομάδα ανθρώπων, είτε εκ προθέσεως είτε όχι, νόμιμη ή παράνομη, που βασίζεται στην κατάχρηση εξουσίας και εμπιστοσύνης και θεωρείται από το θύμα ή από τον παρευρισκόμενο/η ως ανεπιθύμητη ή εξαναγκαστική (Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή, 2007). Η έννοια αυτή περιλαμβάνει επίσης τις εξ αποστάσεως σεξουαλικές πράξεις (π.χ. παραγωγή πορνογραφικής φωτογραφίας ή αποπλάνηση μέσω διαδικτύου).

— Πόσο συχνά συμβαίνει ;

Έρευνες δείχνουν, ότι ένα στα πέντε παιδιά ή νεαρά άτομα στην Ευρώπη είναι θύματα κάποιας μορφής σεξουαλικής βίας (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2007). Στον αθλητισμό, οι έρευνες πάνω σ' αυτό το θέμα είναι σχετικά καινούργιες και προέρχονται από έναν μικρό αριθμό χωρών. Μελέτες σχετικές με τη σεξουαλική παρενόχληση στον αθλητισμό δίνουν ως εκτιμώμενα ποσοστά 3% έως 52% και για τη σεξουαλική κακοποίηση 0,2% έως 9,7% (Parent & Fortier 2017). Η μεγάλη διακύμανση των εκτιμήσεων μπορεί να εξηγηθεί από τις διαφορές που υπάρχουν στη μεθοδολογία και τους ορισμούς που χρησιμοποιούνται.

Δεν είναι σαφές εάν οι διακυμάνσεις αυτές προκύπτουν από πραγματικές διαφορές στον κίνδυνο να υποστούν σεξουαλική κακοποίηση/βία στις διάφορες αναφερόμενες κουλτούρες, ή αν προκύπτουν από εννοιολογικές διαφορές.

Σε κάθε περίπτωση, εάν οι μελέτες διατηρούσαν έναν ορισμό της σεξουαλικής βίας, συμπεριλαμβανομένης της κακοποίησης μεταξύ των συνομήλικων και της βίας χωρίς σωματική επαφή, τα προαναφερόμενα ποσοστά θα αυξάνονταν σημαντικά.

— Ποια είναι τα θύματα της σεξουαλικής βίας στον αθλητισμό;

Κάθε αθλητής ανεξαρτήτως ηλικίας, αθλητικών ικανοτήτων, φύλου, εθνικότητας, φυλής ή εθνότητας, κοινωνικής τάξης, εκπαιδευτικού επιπέδου, σεξουαλικού προσανατολισμού ή αναπηρίας δύναται να υπάρξει στόχος σεξουαλικής βίας. Παρόλο που η σεξουαλική βία εξακολουθεί να θεωρείται ως πρόβλημα μεταξύ «ενός άνδρα δράστη και μιας γυναίκας θύματος», πρόσφατες μελέτες δεν έδειξαν καμία διαφορά (ή ελάχιστες διαφορές) μεταξύ του ποσοστού των δραστών αγοριών και κοριτσιών στο αθλητικό περιβάλλον. (Parent & Fortier 2017·Vertommen et al, 2016).

Ωστόσο, μελέτες δείχνουν ότι οι νέοι αθλητές που αγωνίζονται σε διεθνές επίπεδο αναφέρουν περισσότερες περιπτώσεις σεξουαλικής βίας από τους αθλητές που αγωνίζονται σε χαμηλότερο επίπεδο. Ομοίως, ευάλωτες υποομάδες όπως αθλητές ΛΟΑΤ (κοινότητα Λεσβίων, Ομοφυλοφίλων, Αμφιφυλόφιλων και Τρανς), μέλη εθνικών μειονοτήτων ή άτομα με αναπηρίες, εκτίθενται περισσότερο στη σεξουαλική βία στους κόλπους του αθλητισμού.

— Ποιοι είναι οι δράστες σεξουαλικής βίας στον αθλητισμό;

Άνδρες, γυναίκες και νέοι είναι δράστες σεξουαλικής βίας. Προπονητές και άλλα μέλη του στενού περιβάλλοντος είναι συχνά δράστες σεξουαλικής κακοποίησης, αλλά οι συναθλητές/τριες είναι πιο πιθανό να είναι δράστες σεξουαλικής παρενόχλησης από τους προπονητές (Mountjoy et al., 2016). Η σεξουαλική παρενόχληση από τους συναθλητές (Α-Γ) συχνά περιλαμβάνει περισσότερους από έναν δράστες. Ωστόσο, όταν προπονητές εμπλέκονται σε περιστατικά σεξουαλικής βίας εναντίον παιδιών ή νέων ατόμων στον αθλητισμό, τα περιστατικά τείνουν να είναι πιο σοβαρά (Vertommen et al, 2017).

— Ποιοι είναι οι παράγοντες επικινδυνότητας της σεξουαλικής βίας στον αθλητισμό;

Τα αθλήματα χαρακτηρίζονται από μοναδικές δομές και πολιτιστικά στοιχεία, των οποίων οι ιδιαιτερότητες είναι η μεγάλη ανοχή στη βία και τους τυχαίους σωματικούς τραυματισμούς (θεωρούνται αναπόσπαστο μέρος της πρακτικής του παιχνιδιού), μια άνιση σχέση ισχύος μεταξύ προπονητών και αθλητών και μια αυταρχική ηγεσία. Συνδυαστικά με την αναλογία ανδρών/γυναικών, όπου κυριαρχούν οι άντρες, με συχνά αναπόφευκτη σωματική επαφή και συστήματα ανταμοιβής, αυτές οι συνθήκες προάγουν ένα κλίμα που ευνοεί τη σεξουαλική βία εναντίον παιδιών και νέων αθλητών.

Υπάρχει ένα πλαίσιο υψηλού κινδύνου στον αθλητισμό σε χώρους και σε περιπτώσεις όπως:

- ▶ αποδυτήρια
- ▶ ντους
- ▶ κοινοχρησία ΙΧ αυτοκινήτων
- ▶ διανυκτερεύσεις κατά τη διάρκεια προπονήσεων ή αγώνων

Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη άνθρωποι που δεν συσχετίζουν τον αθλητισμό με τη σεξουαλική βία. Παραθέτουμε ορισμένα από τα οργανωτικά χαρακτηριστικά που θεωρούνται ότι συμβάλλουν στην αύξηση της σεξουαλικής βίας και παρενόχλησης: αθλητική κουλτούρα, ανεκτική σε ανάρμοστη σεξουαλική συμπεριφορά-μάρτυρες που αγνοούν τα σημάδια της σεξουαλικής βίας ή που τα εγκρίνουν ή τα αποδέχονται σιωπηρά· αποδοχή των διακρίσεων και ανισοτήτων μεταξύ γυναικών και ανδρών (Mountjoy et al., 2016).

Είναι επίσης δύσκολο να ομολογήσει κανείς ότι υπήρξε θύμα σεξουαλικής βίας στον αθλητισμό. Το ταμπού είναι ίσως ακόμη πιο εδραιωμένο από ό,τι σε άλλα περιβάλλοντα· οι αθλητές υποτίθεται ότι είναι ισχυροί και η ευπάθεια/ευαλωτότητα θεωρείται αδυναμία.

Η υπερβολική φιλοδοξία των υποσχόμενων νέων αθλητών τους καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτους και τους ωθεί να παραμείνουν σιωπηλοί. Φοβούνται τις αρνητικές συνέπειες με τις οποίες τους απειλεί ο δράστης (όπως, για παράδειγμα, να αναγκαστούν να εγκαταλείψουν τον αθλητισμό) εάν αποκαλυφθεί το μυστικό τους.

— Βασικές αναφορές

Basile K. et al., "Sexual violence surveillance: uniform definitions and recommended data elements (2.0)", National Center for Injury Prevention and Control, Atlanta, 2014.

Council of Europe, *Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse*, 2007.

International Olympic Committee, Consensus Statement on Sexual Harassment and Abuse in Sport, Lausanne: IOC, 2007 (Definitions are updated in the 2016 IOC consensus).

Mountjoy M. et al., The IOC Consensus Statement: Harassment and abuse (non-accidental violence) in sport, *British Journal of Sports Medicine* 50, 2016, pp. 1019–1029; <http://doi.org/10.1136/bjsports-2016-096121>

Parent S., Disclosure of sexual abuse in sport organizations: a case study, *Journal of Child Sexual Abuse* 20(3), 2011; <http://doi.org/10.1080/10538712.2011.573459>

Parent S. & Fortier K., Prevalence of interpersonal violence against athletes in the sport context. *Current Opinion in Psychology* 16(16), 2017, pp. 165–169; <http://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.05.012>

— Υπάρχουν κάποια αθλήματα σε σύγκριση με άλλα, στα οποία οι αθλητές/τριες κινδυνεύουν περισσότερο;

Θεωρείται συχνά ότι τα ατομικά αθλήματα ή/και τα αθλήματα επαφής είναι πιο επικίνδυνα από άλλα αθλήματα. Ωστόσο, μέχρι σήμερα, δεν υπάρχουν επιστημονικά στοιχεία που να το επιβεβαιώνουν. Ο τύπος της αθλητικής ενδυμασίας, το είδος της σωματικής επαφής και το αγώνισμα/άθλημα δεν αποτελούν παράγοντες κινδύνου για σεξουαλική παρενόχληση ή κακοποίηση στον αθλητισμό (Fasting k et. al 2004).

— Ποιες είναι οι επιπτώσεις/συνέπειες;

Μελέτες εκτός αθλητισμού δείχνουν ότι η σεξουαλική βία που προκαλείται κατά την παιδική ηλικία ή την εφηβεία, μπορεί να έχει καταστροφικές επιπτώσεις στη σωματική, ψυχολογική και κοινωνική υγεία, βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα. Τραυματισμοί και ασθένειες, κακές επιδόσεις, διατροφικές διαταραχές, μετατραυματικό στρες, αυτοτραυματισμός, χαμηλή αυτοεκτίμηση, συμπεριφορικά προβλήματα, μαθησιακές δυσκολίες, ακράτεια, απειθαρχία, παρορμητική συμπεριφορά, συναισθηματικά προβλήματα, άγχος, κατάθλιψη και αυξημένος κίνδυνος αυτοκτονίας είναι όλες πιθανές συνέπειες της σεξουαλικής βίας. Δεν υπάρχει λόγος να πιστεύουμε ότι η ύπαρξη τέτοιας βίας στον αθλητικό χώρο θα είχε λιγότερο σοβαρές συνέπειες απ' ό,τι εάν συνέβαινε σε άλλο πλαίσιο, εκτός αθλητικού περιβάλλοντος.

Η σεξουαλική βία επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις και σε οργανωτικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, βλάπτει/προσβάλλει την εικόνα/φήμη των αθλητών, οδηγεί στην παραίτησή τους και στην απώλεια χορηγών.

Vertommen T. et al., Pro_ling perpetrators of interpersonal violence against children in sport based on a victim survey, *Child Abuse & Neglect* 63, 2017, pp.172–182; <http://doi.org/10.1016/j.chiabu.2016.11.029>

Vertommen T. et al., Interpersonal violence against children in sport in the Netherlands and Belgium, *Child Abuse and Neglect* 51, 2016, pp. 223–236; <http://doi.org/10.1016/j.chiabu.2015.10.006>

Fasting K., Brackenridge C. H. and Sundgot-Borgen J., Prevalence of sexual harassment among Norwegian female elite athletes in relation to sport type, *International Review for the Sociology of Sport*, vol. 39, 2004, pp. 373–386.

start to talk.org

Ποια νομοθεσία, ποιες συμβάσεις, κανονιστικά πλαίσια, πρότυπα και οδηγίες για ορθές πρακτικές μπορούν να βοηθήσουν στην πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής βίας εναντίον παιδιών και νέων ατόμων;

— Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού (1989)

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού περιλαμβάνει 54 άρθρα που καλύπτουν όλες τις πτυχές της ζωής των ανηλίκων και καθορίζουν τα αστικά, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα τα οποία κάθε παιδί και νεαρό άτομο δικαιούται να απολαμβάνει όπου κι αν βρίσκεται.

Όλες οι χώρες της Ευρώπης έχουν υπογράψει τη Σύμβαση και υποχρεούνται να υποβάλουν έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της στην Επιτροπή Δικαιωμάτων του Παιδιού (CRC). Κάθε παιδί και νεαρό άτομο έχει δικαιώματα, ανεξαρτήτως εθνικότητας, φύλου, θρησκείας, γλώσσας, ικανοτήτων ή άλλης κατάστασης. Η Σύμβαση πρέπει να θεωρηθεί ως σύνολο: όλα τα δικαιώματα συνδέονται και κανένα δικαίωμα δεν είναι περισσότερο σημαντικό από ένα άλλο. Το δικαίωμα στην ανάπαυση και το παιχνίδι (άρθρο 31), καθώς και το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης (άρθρο 13) είναι εξίσου σημαντικά με τα δικαιώματα προστασίας από κάθε μορφή βίας και εκπαίδευσης (άρθρο 28).

— Αστικό και ποινικό δίκαιο

Το αστικό δίκαιο συγκεντρώνει τους νόμους ενός κράτους που ισχύουν για ιδιωτικές υποθέσεις. Το ποινικό δίκαιο είναι ένα σύνολο κανόνων και νόμων που καθορίζονται από τις αρχές ως απαγορευμένες μορφές συμπεριφοράς επειδή υπονομεύουν την ασφάλεια και την ευημερία του πληθυσμού ή αποτελούν απειλή γι' αυτόν. Προβλέπει επίσης κυρώσεις για παραβάσεις του νόμου. Σε ορισμένες χώρες, υπάρχει η «προθεσμία παραγραφής» που καθορίζει τις προθεσμίες εντός των οποίων ένα θύμα σεξουαλικής βίας μπορεί να υποβάλει καταγγελία. Ανατρέξτε στο πλαίσιο της χώρας για περαιτέρω πληροφορίες.

— «Safe Sport International» – Δήλωση Αρχών (2014)

Η Διακήρυξη του Brunel (Μπρούνελ) θεσπίζει τις αρχές που πρέπει να ενισχύουν την προστασία όλων των αθλητών, συμπεριλαμβανομένων των νεαρών ατόμων, από κάθε μορφή βίας στον αθλητισμό.

— Σύμβαση του Lanzarote του Συμβουλίου της Ευρώπης (2007)

Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και σεξουαλική κακοποίηση, γνωστή με την ονομασία «Σύμβαση Lanzarote», επιβάλλει την ποινικοποίηση όλων των ειδών σεξουαλικών αδικημάτων που διαπράττονται σε βάρος των παιδιών και νέων ατόμων.

Προβλέπει επίσης ότι τα κράτη της Ευρώπης και πέρα από αυτήν, θα πρέπει να υιοθετήσουν συγκεκριμένη νομοθεσία και να λάβουν μέτρα για την αποτροπή της σεξουαλικής βίας, την προστασία των παιδιών-θυμάτων και τη δίωξη των δραστών. Η Επιτροπή του Lanzarote είναι ένας φορέας ο οποίος δημιουργήθηκε για να παρακολουθεί ποια κράτη μέλη εφαρμόζουν αποτελεσματικά τη Σύμβαση Lanzarote. Για να δείτε τα τελευταία νέα και να έχετε πληροφόρηση όλων των αξιολογήσεων για τα επιτεύγματα των κρατών σχετικά με τη Σύμβαση Lanzarote, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα:

www.coe.int/en/web/children/convention

— Δήλωση συναίνεσης της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (ΔΟΕ) για σεξουαλική παρενόχληση και κακοποίηση στον αθλητισμό (2016)

Αυτή η δήλωση βασίζεται στην προηγούμενη δήλωση συναίνεσης σχετικά με τη σεξουαλική παρενόχληση και κακοποίηση στον αθλητισμό (2007). Αναφέρεται ρητά στην προστασία των παιδιών και των νεαρών ατόμων. Το 2016, η ΔΟΕ ενίσχυσε τις οδηγίες της προς τις Διεθνείς Αθλητικές Ομοσπονδίες και τις Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές.

— Διεθνή μέτρα προφύλαξης για τα παιδιά στον αθλητισμό (2014)

Το 2001 στο Ηνωμένο Βασίλειο, η υπηρεσία NSPCC Child Protection in Sport (= Εθνική Εταιρεία για την πρόληψη της κακοποίησης του παιδιού) σχεδίασε ένα σύνολο προτύπων. Αυτά τα πρότυπα χρησιμοποιούνται από τις αρχές και διασφαλίζουν ότι οι αθλητικοί οργανισμοί που λαμβάνουν χρηματοδότηση εφαρμόζουν κατάλληλα προστατευτικά μέτρα.

Στη συνέχεια, η Βρετανική UNICEF ηγήθηκε ενός πλαισίου εταιρικής σχέσης-συνεργασίας με οργανισμούς, με σκοπό τον καθορισμό των βασικών στοιχείων/πυλώνων που απαιτείται να τεθούν σε εφαρμογή για να διασφαλιστεί η προστασία των παιδιών και των νέων ατόμων από κάθε μορφή βίας, συμπεριλαμβανομένης και της σεξουαλικής, στον αθλητισμό και μέσω του αθλητισμού.

Τα μέτρα αυτά είναι τα εξής: πολιτικές, διαδικασίες, δράσεις κατάρτισης και επικοινωνίας, σεβασμός της αρχής της ισότητας, μεγαλύτερη προσοχή στα παιδιά και στα νέα άτομα όταν μιλάνε και, τέλος, πρόσληψη προσωπικού - μέσω ασφαλών διαδικασιών επιλογής και πρόσληψης, διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων χωρίς κίνδυνο, καθώς και παρακολούθηση και αξιολόγηση. Αυτά τα μέτρα έχουν δοκιμαστεί σε περισσότερους από πενήντα αθλητικούς οργανισμούς σε όλο τον κόσμο και υιοθετούνται από όλο και περισσότερους αθλητικούς φορείς. Ένα έγγραφο καθοδήγησης για αθλητικούς οργανισμούς δημοσιεύτηκε το 2016.

— Οδηγία της ΕΕ 2011/93/ΕΕ για την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και της εκμετάλλευσης παιδιών, καθώς και της παιδικής πορνογραφίας

Η παρούσα οδηγία περιέχει, μεταξύ άλλων, διατάξεις που αποσκοπούν στη διασφάλιση ότι κατά την πρόσληψη ενός ατόμου για επαγγελματικές ή οργανωμένες δραστηριότητες εθελοντικού χαρακτήρα που απευθύνονται σε παιδιά, θα ελέγχεται το ποινικό μητρώο του αιτούντος.

Βλέπε οδηγία στην ακόλουθη ιστοσελίδα:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32011L0093>

— Βασικές αναφορές

UNCRC 1989

<http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx>

Committee on the Rights of the Child

<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/CRCIntro.aspx>

The Council of Europe - Lanzarote Convention 2007

<http://www.coe.int/en/web/children/lanzarote-convention>

The International Safeguards for Children in Sport 2014

<https://www.unicef.org.uk/sport-for-development/safeguarding-in-sport/>

The Standards for Safeguarding and Protecting Children in Sport

<https://thecpsu.org.uk/resource-library/2013/standards-for-safeguarding-and-protecting-children-in-sport/>

The International Olympic Committee consensus statement: harassment and abuse (non-accidental violence) in sport

<http://bjsm.bmj.com/content/bjsports/50/17/1019.full.pdf>

Safe Sport International Principles

<http://www.safesportinternational.com/principles/>

<https://www.unicef.org.uk/what-we-do/un-convention-child-rights/>

Directive 2011/93/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on combating the sexual abuse and sexual exploitation of children and child pornography

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011L0093&from=EN>

The UNESCO Charte Internationale de l'Education Physique et du Sport http://www.unesco.org/education/educprog/eps/EPS-francais/EVENEMENTS/charte_internationale_de_l.htm

Kazan Action Plan from the Ministers meeting at the Sixth International Conference of Ministers and Senior Officials Responsible for Physical Education and Sport (MINEPS VI), Kazan (13-15 July 2017), (UNESCO)

<http://unesdoc.unesco.org/images/0025/002527/252725e.pdf>

Πλαίσιο χώρας

- ▶ Ορισμοί: «παιδί» και «σεξουαλική βία» στο Αστικό και Ποινικό Δίκαιο:
- ▶ Κύρια νομοθεσία:
- ▶ Νομοθεσία για τον περιορισμό των σεξουαλικών αδικημάτων:
- ▶ Ποινικές κυρώσεις:
- ▶ Κυβερνητικές / νομοθετικές οδηγίες:
- ▶ Οδηγίες για πρότυπα στον επαγγελματικό - εθελοντικό τομέα:
- ▶ Πλαίσια αθλητικής διακυβέρνησης και ακεραιότητας:

start to talk.org

Πώς αναγνωρίζεται η σεξουαλική βία

— Γιατί τα παιδιά και οι νέοι δυσκολεύονται να μιλήσουν;

Η σεξουαλική βία είναι κάτι για το οποίο σπανίως τα παιδιά και οι έφηβοι συζητούν με κάποιον ενήλικα, ιδίως όταν το ζήτημα αφορά στους ίδιους, διότι:

- ▶ ενδέχεται να εξαναγκαστούν σε σεξουαλικές πράξεις από ένα άτομο εμπιστοσύνης (άντρα ή γυναίκα) που κατέχει μια θέση ισχύος, όπως προπονητής, γιατρός, μεγαλύτερος συμπαίκτης ή αρχηγός·
- ▶ ενδέχεται να δεχθούν απειλές και συνέπειες για τους ίδιους και τους οικείους τους εάν προχωρήσουν σε αποκαλύψεις·
- ▶ ενδέχεται να χειραγωγηθούν από έναν ενήλικα που έχει χτίσει μια συναισθηματική σχέση μαζί τους για να κερδίσει την εμπιστοσύνη τους και μπορεί ακόμη και να τους κάνει να πιστέψουν ότι βρίσκονται σε μια «αληθινή» σχέση μαζί τους. Καθώς οι δράστες συχνά καταφέρνουν να χειραγωγούν τους συγγενείς του παιδιού και την ομάδα τους, είναι ακόμη πιο δύσκολο για το παιδί να γίνει πιστευτό·
- ▶ στον αθλητισμό, τα παιδιά και τα νέα άτομα μπορεί να εξαρτώνται από την απόφαση ενός ενήλικα σε ό,τι αφορά στην επιλογή του ή στη συμμετοχή του σ' έναν αγώνα. Σε ορισμένα αθλήματα επίσης, οι αθλητές εξαρτώνται από τους ενήλικες για την ασφάλεια και την ευημερία τους. Αυτό είναι ένα πραγματικό πρόβλημα όταν υπάρχει χειραγωγήση·
- ▶ για τους ταλαντούχους νέους αθλητές που ονειρεύονται να γίνουν πρωταθλητές, αυτός ο ψυχολογικός δεσμός μπορεί να είναι ακόμη πιο δύσκολο να σπάσει·
- ▶ ενδέχεται να αισθάνονται ντροπή ή ακόμη και να πιστεύουν ότι ευθύνονται, κατά κάποιο τρόπο, γι' αυτό που συνέβη·
- ▶ σε ορισμένους αθλητικούς κύκλους υπάρχουν «τελετές μύησης» με σεξουαλική βία, οι οποίες είναι αποδεκτές ή δεν λαμβάνονται υπόψη από τους ενήλικες. Υπό αυτές τις συνθήκες, είναι δύσκολο για ένα παιδί να καταγγείλει τους μεγαλύτερους αθλητές/συμπαίκτης.

Θυμηθείτε, ότι η σεξουαλική βία μπορεί να περιλαμβάνει κακομεταχείριση με επαφή ή χωρίς επαφή και μπορεί να περιλαμβάνει κολακεία σε διαπροσωπική επαφή ή μέσω διαδικτύου. Οι δείκτες μπορεί να περιλαμβάνουν φυσικά, συναισθηματικά/ψυχολογικά και προειδοποιητικά σημάδια συμπεριφοράς.

— Σημάδια σεξουαλικής βίας

Πρώτα απ' όλα, είναι σημαντικό να είναι κανείς σε θέση να προσδιορίσει τι συνιστά φυσιολογική σεξουαλική συμπεριφορά στα διάφορα στάδια ανάπτυξης ενός παιδιού και εφήβου. Η Βρετανική Εθνική Εταιρεία για την Πρόληψη της Κακοποίησης του Παιδιού, NSPCC, παρέχει χρήσιμες πληροφορίες γι' αυτό το θέμα στην ακόλουθη ιστοσελίδα:

<https://www.nspcc.org.uk/preventing-abuse/keeping-children-safe/healthy-sexual-behaviour-children-young-people/>

Μεταξύ των συμπεριφορικών ενδείξεων σεξουαλικής βίας σε ένα παιδί είναι:

- ▶ μια πολύ πρόωρη σεξουαλική συμπεριφορά σε σύγκριση με αυτό που κανονικά θα περίμενε κανείς από ένα παιδί αυτής της ηλικίας·
- ▶ μια σεξουαλική έλξη για ενήλικες, παιδιά ή νέους με μεγάλες ηλικιακές διαφορές από τη δική του ηλικία·
- ▶ παρενοχλητική-πιεστική ή επιθετική σεξουαλική συμπεριφορά·
- ▶ ψυχαναγκαστικές συμπεριφορές·
- ▶ σημάδια φόβου για έναν συγκεκριμένο ενήλικα·
- ▶ αναφορές από το σχολείο ή από τον αθλητικό σύλλογο ότι η συμπεριφορά του ανηλικού επηρεάζει την πρόοδο και τις επιδόσεις του·
- ▶ διαταραχές ύπνου·
- ▶ τάσεις απομόνωσης·
- ▶ ριψοκίνδυνη συμπεριφορά·

Φυσικοί δείκτες:

- ▶ ενούρηση, εγκόπριση·
- ▶ σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα·
- ▶ κατάχρηση αλκοόλ και ναρκωτικών·

Ψυχολογικοί δείκτες:

- ▶ ψυχικές διαταραχές, άγχος ή/και κατάθλιψη·
- ▶ αυτοτραυματισμός, σκέψεις αυτοκτονίας·
- ▶ διατροφικές διαταραχές·

— Σημάδια χειραγώγησης και ακατάλληλης συμπεριφοράς από ενήλικες ή νέους σε παιδιά/ανηλίκους:

- ▶ επίδειξη μεγαλύτερης προσοχής σε ένα ή περισσότερα παιδιά ή νεορά άτομα·
- ▶ προσφορά δώρων, μικρές χάρες, ιδιαίτερη μεταχείριση·
- ▶ ιδιαίτερη «προθυμία» να μεταφέρουν το παιδί ή το νεορά άτομο σε προπόνηση, αγώνες ή οποιοσδήποτε αθλητικές διοργανώσεις εντός/εκτός έδρας·
- ▶ επιδίωξη φιλίας με παιδιά ή εφήβους εκτός οικογενειακού περιβάλλοντος μέσω του διαδικτύου ή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης·
- ▶ διερεύνηση των ορίων ανοχής σε κατάλληλες σεξουαλικές συμπεριφορές, λεξιλόγιο, υπονοούμενα/χιούμορ.

Πολλά άλλα σημάδια πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στα παιδιά και τα νεορά άτομα, πλέον όσων προαναφέρθηκαν, όπως η κατοχή ακριβών δώρων για τα οποία δεν μπορούν να εξηγήσουν την προέλευσή τους ή ένα ασυνήθιστο μυστήριο γύρω από τα πρόσωπα που συναντούν και τα μέρη που συχνάζουν.

— Αποπλάνηση με σκοπό τη σεξουαλική κακοποίηση

Τα παιδιά και τα νεορά άτομα μπορούν να πέσουν θύματα αποπλάνησης από ενήλικους ή άλλους νέους. Είναι δύσκολο να ξεχωρίσει κανείς μια τέτοια συμπεριφορά από τη συμπεριφορά ενός ανθρώπου εμπιστοσύνης στον αθλητικό χώρο. Οι δράστες αδικημάτων σεξουαλικής κακοποίησης ή εκμετάλλευσης παιδιών (παιδεραστές) μπορούν να αφιερώσουν πολύ χρόνο (μήνες ή ακόμα και χρόνια) στην οικοδόμηση μιας σχέσης με την οικογένεια του παιδιού και τον κοινωνικό του κύκλο, καθώς και με συναδέλφους του αθλητικού συλλόγου. Μπορεί να επιδιώκουν να εξασφαλίσουν θέσεις εμπιστοσύνης και να γίνουν απαραίτητοι ως μέλη ενός συλλόγου ή απαραίτητοι στους συμπαίκτες. Η αποπλάνηση μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί διαδικτυακά και να περιλαμβάνει βία χωρίς φυσική επαφή. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι σύλλογοι, οι υπεύθυνοι αθλητικών εγκαταστάσεων και αθλητικών χώρων πρέπει να έχουν κώδικες συμπεριφοράς για ενήλικες και νέους, που να καθορίζουν τις προσωπικές αλλά και διαδικτυακές σχέσεις. Αυτοί οι κώδικες συμπεριφοράς πρέπει να καθορίζουν με σαφήνεια τα όρια μεταξύ αποδεκτής και μη αποδεκτής συμπεριφοράς. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφτείτε την ιστοσελίδα:

https://www.researchgate.net/publication/37327383_The_grooming_process_in_sport_Case_studies_of_sexual_harassment_and_abuse

— Références clés

Pro Safe Sport Ιστοσελίδα: www.coe.int/sport/PSS

Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή έχει κυκλοφορήσει βιβλία και ντοκιμαντέρ που έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν τους ενήλικες (προπονητές και αθλητικές ομοσπονδίες) να εφαρμόσουν μέτρα για την προστασία αθλητών όλων των ηλικιών, τον εντοπισμό και την αποκατάσταση της παρενόχλησης και της σεξουαλικής κακοποίησης. Θα βρείτε πληροφορίες για αυτό το θέμα στις ακόλουθες ιστοσελίδες:

<http://sha.olympic.org/home.html>
<https://hub.olympic.org/safeguarding/>

Η Βρετανική Εθνική Εταιρεία για την Πρόληψη της Κακοποίησης του Παιδιού, NSPCC έχει έναν ιστότοπο που παρέχει χρήσιμες πηγές για να βοηθήσει - γονείς και ενήλικες που ασχολούνται με τον αθλητισμό - να εντοπίσουν και να ανταποκριθούν στις διάφορες ανησυχίες που σχετίζονται με τη σεξουαλική βία:

<https://thecpsu.org.uk/resource-library/2017/sexually-harmful-behaviour-by-young-people-in-sport/>
<https://thecpsu.org.uk/resource-library/2015/webinar-understanding-grooming-for-abuse/>
<https://www.nspcc.org.uk/preventing-abuse/child-abuse-and-neglect/child-sexual-exploitation/>

— Βασικά μηνύματα

Τα παιδιά και οι έφηβοι δύσκολα θα μιλήσουν και βασιζονται στους ενήλικες να παρατηρήσουν τα σημάδια της κακοποίησης και τα σημάδια συμπεριφοράς των δραστών. Είναι σημαντικό οι αθλητικοί φορείς να θεσπίσουν κώδικες συμπεριφοράς για ενήλικες και νέους που θα διαχωρίζουν τις αποδεκτές από τις μη αποδεκτές συμπεριφορές:

- ▶ ΔΕΝ υπάρχει ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ για σεξουαλική σχέση όταν πρόκειται για παιδί ή νεορά άτομο·
- ▶ άνδρες, γυναίκες, έφηβοι, αγόρια και κορίτσια ενδέχεται να κακοποιήσουν σεξουαλικά ένα παιδί ή έναν έφηβο·
- ▶ ένα παιδί ή έφηβος μπορεί να πέσει θύμα σεξουαλικής κακοποίησης που διαπράττεται από άνδρες, γυναίκες, εφήβους, αγόρια ή κορίτσια·
- ▶ τα παιδιά και οι έφηβοι έχουν συγκεκριμένα όρια όσον αφορά στο σώμα τους τα οποία πρέπει να γίνονται σεβαστά·
- ▶ τα παιδιά και οι έφηβοι έχουν δικαιώματα η προστασία των οποίων πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο κάθε δραστηριότητας·
- ▶ η επιτυχία ανήκει αποκλειστικά στον αθλητή. Προπονητές / συνοδοί / οικείο περιβάλλον κάνουν τη δουλειά τους ή/και υποστηρίζουν το παιδί ή τον έφηβο στην προσπάθειά του·
- ▶ ο αθλητισμός είναι ΕΝΑ από τα πολλά περιβάλλοντα στα οποία αναπτύσσονται τα παιδιά και οι έφηβοι, αλλά όχι το ΜΟΝΑΔΙΚΟ. Η οικογένεια, οι φίλοι και η σχολική κοινότητα πρέπει να συνεχίσουν να αποτελούν μέρος της ζωής του αθλητή καθώς εξελίσσεται στον αθλητισμό·
- ▶ τα παιδιά και οι έφηβοι έχουν όνειρα, ιδέες και ισχυρές απόψεις για ό, τι τους αφορά. Πρέπει να εισακούγονται και να λαμβάνονται υπόψη σε όλα όσα σχετίζονται με τη δική τους ανάπτυξη·
- ▶ όταν έχετε υποστεί κάταγμα ζητάτε ιατρική βοήθεια. Είναι εξίσου σημαντικό λοιπόν να ζητήσετε βοήθεια εάν αισθάνεστε συναισθηματικό/ψυχικό πόνο.

— Επικίνδυνη σεξουαλική συμπεριφορά μεταξύ των νεορών ατόμων

Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν γνωρίζουν ότι ορισμένοι νέοι μπορεί να παρουσιάσουν επικίνδυνη σεξουαλική συμπεριφορά. Εκτιμάται ότι σχεδόν το ένα τρίτο της σεξουαλικής κακοποίησης διαπράττεται από άλλα παιδιά και νέους (πηγή: Hackett S., 2014, Children and young people with harmful sexual behaviours). Είναι σημαντικό οι ενήλικες που ασχολούνται με τον αθλητισμό να είναι προσεκτικοί στα σημάδια μιας τέτοιας συμπεριφοράς και να γνωρίζουν πώς να αντιδρούν.

Ορισμένες αθλητικές ομάδες εμπλέκονται σε τελετές μύησης ή κάνουν «καψώνια» και προχωρούν σε βίαιες σεξουαλικές και επικίνδυνες συμπεριφορές. Αυτές οι κακοποιήσεις σηματοδοτούν ανεξίτηλα τη ζωή των θυμάτων, των μαρτύρων, αλλά και των νεορών δραστών. Αυτές οι ενέργειες πρέπει να αντιμετωπίζονται ως παραβιάσεις των κωδικών συμπεριφοράς και ως εν δυνάμει ποινικά αδικήματα.

Ποιος είναι ο τρόπος αντιμετώπισης όταν υπάρχουν φόβοι, υποψίες ή ισχυρισμοί σεξουαλικής βίας;

— Πρόληψη της άσκησης σεξουαλικής βίας στον αθλητισμό και μέσω αυτού

Όσοι ασχολούνται με τον αθλητισμό για παιδιά και νέους χρειάζονται πρόσβαση σε πληροφορίες και εκπαίδευση για να τους βοηθήσουν:

- ▶ να λάβουν πρακτικά μέτρα για να δημιουργήσουν ένα ασφαλές, ευχάριστο και αξιόπιστο περιβάλλον με επίκεντρο το παιδί.
- ▶ να αναγνωρίσουν και να διαχειριστούν το φόβο των παιδιών και των νέων που έχουν ενδεχομένως βιώσει σεξουαλική βία.

— Πώς να συμπεριφερθούμε στα παιδιά και τα νεαρά άτομα που έχουν υποστεί σεξουαλική βία ή σε συναδέλφους που η συμπεριφορά τους δημιουργεί υποψίες

Όλοι πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τις πολιτικές και τις διαδικασίες εντός των αθλητικών οργανώσεων και να γνωρίζουν σε ποιον να εκφράσουν τις υποψίες ή τις ανησυχίες τους εντός ή εκτός των αθλητικών χώρων.

— Ανταλλαγή και τήρηση του απορρήτου των πληροφοριών

- ▶ Πρέπει να τηρείται η εμπιστευτικότητα των πληροφοριών από καταγγελίες και αναφορές και να παρέχονται μόνον όταν αυτό κρίνεται ως απολύτως απαραίτητο.
- ▶ Οι επίσημοι φορείς πρέπει να συμβουλευθούν τους ενδιαφερόμενους σε ποιες υπηρεσίες μπορούν να απευθυνθούν για να κοινοποιήσουν τις αναφορές τους.

Νομικές υποχρεώσεις που αφορούν στην καταγγελία υποψίας ή περίπτωσης σεξουαλικής βίας

— Οι εθνικοί αθλητικοί οργανισμοί πρέπει να έχουν:

- ▶ μια τεκμηριωμένη πολιτική σχετικά με την προστασία των παιδιών και των νεαρών ατόμων.
- ▶ κώδικες συμπεριφοράς για ενήλικες και νέους.
- ▶ γραπτές διαδικασίες σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης όλων των περιπτώσεων σεξουαλικής βίας που αφορούν σε παιδιά και νέους, ακόμα και σε περιπτώσεις όπου η σεξουαλική κακοποίηση αποκαλύπτεται από τους ίδιους τους οργανισμούς.
- ▶ συστήματα υποβολής παραπόνων και πειθαρχικές διαδικασίες.
- ▶ ένα οριζόμενο πρόσωπο, υπεύθυνο για την προστασία των παιδιών, που όλοι θα γνωρίζουν και θα μπορούν να επικοινωνούν μαζί του.

Οι αθλητικοί σύλλογοι θα πρέπει τουλάχιστον να εξασφαλίσουν ότι τα παιδιά ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους, όπως και για τις διαθέσιμες ανοιχτές γραμμές επικοινωνίας, καθώς και να διασφαλίσουν ότι τα μέλη τους γνωρίζουν το άτομο με το οποίο μπορούν να μοιράζονται τις αμφιβολίες και τους φόβους τους.

Τα κριτήρια προστασίας από τη σεξουαλική βία παιδιών και εφήβων διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Δεν υπάρχουν πάντοτε πολιτικές και διαδικασίες στους αθλητικούς φορείς/χώρους για να αντιμετωπιστούν προβλήματα σχετικά με την ενδεχόμενη άσκηση σεξουαλικής βίας ή παρενόχλησης παιδιών ή εφήβων. Συνεπώς, οι επικεφαλής των εθνικών αθλητικών φορέων και οι προπονητές οφείλουν να γνωρίζουν τους ισχύοντες μηχανισμούς του κοινού δικαίου (επικοινωνία με τον επίσημο φορέα, τηλεφωνικές γραμμές συμβουλευτικής/ψυχολογικής υποστήριξης αποκλειστικά για παιδιά και εφήβους, γραμμές βοήθειας για ενήλικες κ.λπ.).

— Πώς να απαντήσετε σε ένα παιδί ή νέο που σας λέει ότι έχει πέσει θύμα κακοποίησης: τι να κάνετε και τι όχι

Να θυμάστε ότι τα περισσότερα παιδιά δυσκολεύονται να πουν σε κάποιον ότι βιώνουν σεξουαλική βία.

Είναι πολύ σημαντικό:

- ▶ να μείνετε ήρεμος/η και να μην δείξετε ταραχή ή απαξίωση.
- ▶ να ακούσετε προσεκτικά τι θα πει το παιδί ή ο νέος.
- ▶ να διαβεβαιώσετε το παιδί ή το νεαρό άτομο ότι έκανε πολύ καλά που σας μίλησε και ότι δεν ευθύνεται γι' αυτό που του συνέβη.
- ▶ να πείτε στο παιδί ή το νεαρό άτομο ότι το πιστεύετε.
- ▶ να αφήσετε το παιδί ή το νεαρό άτομο να μιλήσει ελεύθερα και να πει αυτό που θέλει.
- ▶ να θέσετε ερωτήσεις μόνον για να διευκρινίσετε ένα σημείο που μπορεί να μην καταλάβατε - θυμηθείτε ότι το παιδί ή το νεαρό άτομο μπορεί χρειαστεί να καταθέσει εκ νέου στις αρχές/υπηρεσίες ή στο πλαίσιο μιας ανάκρισης.
- ▶ να αποφύγετε να δώσετε οποιεσδήποτε υποσχέσεις τις οποίες ίσως να μην μπορέσετε να τηρήσετε, όπως το να κρατήσετε αυτά που σας είπε εμπιστευτικά τη στιγμή που θα πρέπει να τα γνωστοποιήσετε.
- ▶ να πείτε στο παιδί ή στο νεαρό άτομο το τι πρόκειται να κάνετε αμέσως μετά.
- ▶ να δώσετε πληροφορίες για άλλες πηγές βοήθειας, όπως π.χ. οι γραμμές βοήθειας για παιδιά.
- ▶ να διαβιβάσετε άμεσα την αναφορά στον υπεύθυνο για την προστασία των παιδιών εντός του αθλητικού φορέα. Εάν ο υπεύθυνος/η δεν είναι διαθέσιμος ή εάν δεν έχει οριστεί κανένας γι' αυτήν τη θέση, φροντίστε να κοινοποιήσετε τις πληροφορίες σε επίσημους φορείς, οι οποίοι μπορούν να λάβουν μέτρα για τη διερεύνηση των ισχυρισμών και τη διαφύλαξη της ασφάλειας του παιδιού ή του νεαρού ατόμου. Ζητήστε τη συμβουλή του αρμόδιου φορέα για το ποιος πρέπει να επικοινωνήσει με τους γονείς του παιδιού ή του νεαρού ατόμου.

— Παράπονα και πειθαρχικές διαδικασίες

Εξακολουθεί να παραμένει περίπλοκη η διαδικασία ολοκλήρωσης των ποινικών διαδικασιών, ακόμη και με τους προηγμένους μηχανισμούς απονομής δικαιοσύνης, γιατί δεν είναι εύκολη η απόδειξη «πέραν κάθε αμφιβολίας» όταν πρόκειται για ευάλωτα θύματα, ειδικά όταν η σεξουαλική βία ή κακοποίηση έχει ασκηθεί στα κρυφά.

Αποτελεί, επομένως, ευθύνη των εθνικών αθλητικών οργανισμών να χειριστούν τις καταγγελίες περί βίας που υποβάλλονται κατά των μελών του προσωπικού ή των εθελοντών τους.

Συνεπώς, για να αντιμετωπίσουν παραβιάσεις του κώδικα δεοντολογίας, οφείλουν να αναπτύξουν ένα πλαίσιο πολιτικών και διαδικασιών:

- ▶ διαδικασίες υποβολής καταγγελιών
- ▶ πειθαρχικές ακροάσεις
- ▶ παράπονα/αιτιάσεις
- ▶ προσφυγές

— Απαιτούμενες ενέργειες όταν υπάρχουν υπόνοιες/υποψίες

- ▶ Ενημερωθείτε για τη διαδικασία στο πλαίσιο του οργανισμού σας και σχετικά με το ποιος είναι υπεύθυνος να παραλάβει την αναφορά/καταγγελία σας, εντός και εκτός αθλητικού πλαισίου.
- ▶ Καταγράψτε γεγονότα και παρατηρήσεις όσο το δυνατόν λεπτομερέστερα, χωρίς να εκφέρετε προσωπικές κρίσεις.
- ▶ Βεβαιωθείτε ότι η αναφορά σας είναι αρκετά ακριβής και συγκεκριμένη ώστε να μπορείτε να ανατρέξετε σε αυτή σε πιθανές μελλοντικές ποινικές διαδικασίες.
- ▶ Να γνωρίζετε, εφόσον χρειαστεί, σε ποιον μπορείτε να απευθυνθείτε εκτός του οργανισμού σας.

Ανταποκριθείτε – Ακολουθήστε τις υπάρχουσες διαδικασίες.

Καταγράψτε – Χρησιμοποιήστε τη φόρμα αναφοράς (εάν υπάρχει), καταγράψτε γεγονότα και παρατηρήσεις χωρίς να εκφέρετε γνώμη, με όσο το δυνατόν περισσότερες λεπτομέρειες.

Αντιδράστε – Αναφέρετε τις ανησυχίες σας στο άτομο το οποίο είναι υπεύθυνο για την προστασία των παιδιών και νεαρών ατόμων - είτε σε εθνικό είτε σε τοπικό επίπεδο - ανάλογα με τη δομή του οργανισμού σας. Σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί υπεύθυνος/η και/ή σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, επικοινωνήστε με τους νόμιμους φορείς/υπηρεσίες.

— Υπηρεσίες στήριξης παιδιών, νεαρών ατόμων και άλλων εμπλεκόμενων προσώπων

Οι αθλητικοί οργανισμοί και οι νόμιμοι φορείς/υπηρεσίες πρέπει να παρέχουν στα θύματα, στις οικογένειές τους και σε όλους τους εμπλεκόμενους/ ενδιαφερόμενους, πληροφορίες σχετικά με τις υφιστάμενες τοπικές και εθνικές υπηρεσίες υποστήριξης.

Κύριες Υποστηρικτικές Υπηρεσίες

— Προετοιμασία για την αντιμετώπιση επιπτώσεων και μεταξύ άλλων συνεπειών την εκ νέου θυματοποίηση

Διατηρείτε μια προσέγγιση εστιασμένη στα παιδιά και τους εφήβους:

- ▶ Βεβαιωθείτε ότι τα παιδιά δεν θα πέσουν εκ νέου θύματα από τις απαντήσεις και αντιδράσεις άλλων ατόμων.
- ▶ Υποστηρίξτε τα παιδιά και ενημερώστε τους άλλους εμπλεκόμενους, ώστε όλοι να κατανοήσουν τις αποφάσεις του οργανισμού ή/και των νόμιμων φορέων/ υπηρεσιών.

start to talk.org

Πώς επιτυγχάνεται η αποτροπή της σεξουαλικής βίας κατά των παιδιών και των νέων εντός και μέσω του αθλητισμού

— Ελλείπει προληπτικών μέτρων, ποια στοιχεία καθιστούν το αθλητικό περιβάλλον ευάλωτο στη βία;

- ▶ Η απουσία προληπτικών μέτρων μπορεί να οδηγήσει στην έλλειψη καθορισμένων ορίων στις σχέσεις μεταξύ ενηλίκων ή νέων ατόμων που κατέχουν θέσεις εμπιστοσύνης ή εξουσίας. Τα όρια αυτά πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένα και να περιλαμβάνονται ως πρότυπα σε κώδικες συμπεριφοράς και δεοντολογίας, έτσι ώστε όλοι να τα γνωρίζουν.
- ▶ Ο τομέας του αθλητισμού είναι λιγότερο ρυθμιζόμενος νομοθετικά σε σχέση με άλλους τομείς όπως της εκπαίδευσης.
- ▶ Ο αθλητικός τομέας διευθύνεται κυρίως από εθελοντές, οι οποίοι ενδέχεται να μην έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες, την εκπαίδευση και την υποστήριξη που προϋποθέτει η εφαρμογή προστατευτικών μέτρων, ή και να αγνοούν τα σημάδια της σεξουαλικής βίας και να μην γνωρίζουν πώς μπορούν να αντιδράσουν όταν έχουν αμφιβολίες, φόβους ή αντιμετωπίζουν ισχυρισμούς για σεξουαλική βία.
- ▶ Ελλείπει κανονισμών, η αναπόφευκτη φυσική εγγύτητα κατά τη διάρκεια της προπόνησης μπορεί να οδηγήσει σε ανεπιθύμητη επαφή.
- ▶ Στον αθλητισμό, οι «τελετές μύησης» με χαρακτηριστικά αποδοχής της σεξουαλικής βίας, ενδέχεται να γίνονται αποδεκτές και μη θεωρούμενες ως πιθανά αδικήματα. Οι τελετές αυτές στιγματίζουν όσους τις παρακολουθούν, είτε είναι παιδιά, νέοι είτε ενήλικες.

— Εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων πρόληψης

Η δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος, όπου τα παιδιά και οι νέοι κατανοούν τα δικαιώματά τους και αισθάνονται εμπιστοσύνη να συζητήσουν πράγματα που τους απασχολούν, είναι καθοριστικό για την πρόληψη της σεξουαλικής βίας.

- ▶ Οι γονείς πρέπει επίσης να θέτουν ερωτήματα σ' ότι αφορά στο άθλημα των παιδιών τους σχετικά με:
  - ▶ τα προσόντα των προπονητών·
  - ▶ την εμπειρία του αμειβόμενου προσωπικού και των εθελοντών·
  - ▶ τον έλεγχο του ιστορικού του αμειβόμενου προσωπικού/εθελοντών.

«Θα αφήνατε ποτέ το πορτοφόλι ή τσάντα σας σε ανθρώπους που δεν γνωρίζετε; Πώς λοιπόν θα αφήνατε κάτι πολύ πιο πολύτιμο, όπως το παιδί σας;»

(Anne Tiivas, Westminster Media Forum, October 2017)

— Μέτρα πρόληψης

Στους προηγούμενους ενημερωτικούς οδηγούς είχαμε μιλήσει σχετικά με τα βήματα που απαιτούνται για την αποτροπή της σεξουαλικής βίας στον αθλητισμό, καθώς και για τη σωστή αντιμετώπιση όταν έχουν εκφραστεί σχετικές ανησυχίες ή φόβοι. (Σχετικά με τους αθλητικούς οργανισμούς, ανατρέξτε στο ενημερωτικό φυλλάδιο 4).

Τα Διεθνή Πρότυπα Πρόληψης για τα Παιδιά στον Αθλητισμό και οι κατευθυντήριες γραμμές για τους κυβερνητικούς αθλητικούς οργανισμούς, είναι ένα παράδειγμα ορθής πρακτικής. Έχουν δοκιμαστεί σε περισσότερους από 50 οργανισμούς, Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές έως μικρότερους οργανισμούς, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την ανάπτυξη του αθλητισμού.

Θα πρέπει να ζητείται η γνώμη από θεσμοθετημένες υπηρεσίες όταν εκτιμάται ότι υπάρχουν σημάδια σεξουαλικής βίας ή ακατάλληλης σεξουαλικής συμπεριφοράς, κάτι που μπορεί να απαιτεί, ανάλογα με την περίπτωση, ιατροδικαστική εξέταση.

Οι κίνδυνοι κακοποίησης, σε όλες τις μορφές τους, αυξάνονται αναλογικά με τις επιδόσεις του παιδιού ή του νεαρού ατόμου, ειδικά όταν:

- ▶ τα παιδιά (ή νεαροί αθλητές) αρχίζουν να πραγματοποιούν μετακινήσεις ή ταξίδια μακριά από το σπίτι τους και μακριά από το χώρο στον οποίο αισθάνονται ασφάλεια·
- ▶ η επιτυχία και η επιλογή των ελίτ αθλητών/τριών εξαρτάται από τον προπονητή τους και τους γύρω από αυτόν·
- ▶ ο πρωταθλητισμός χαρακτηρίζεται από τη φιλοσοφία «νίκη πάση θυσία». Ταλαντούχα παιδιά και νέοι αθλητές μπαίνουν σταδιακά σε έναν κόσμο επιδόσεων ενηλίκων όπου «ηλικιακά είναι παιδιά αλλά ενήλικες από τον τρόπο ζωής τους. Αυτό ονομάζεται κατάσταση σύγχυσης»· (πηγή: Safeguarding YouthSport-ICES 2015 – www.safeguardingyouthsport.eu/)·
- ▶ ορισμένα παιδιά και νέοι άνθρωποι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο κακοποίησης από τη δική μας έλλειψη συνειδητοποίησης και αντίδρασης για την προφύλαξή τους. Για παράδειγμα, νέοι με αναπηρία των οποίων η συμμετοχή και η εξέλιξή τους στον αθλητισμό μπορεί να εξαρτάται από ενήλικες που τους κακοποιούν, τα νεαρά άτομα ΛΟΑΤ (κοινότητα Λεσβίων, Ομοφυλοφίλων, Αμφιφυλόφιλων και Τρανς) τα οποία εκτίθενται σε διακρίσεις λόγω του σεξουαλικού τους προσανατολισμού, ενώ η διαφορετικότητά τους λανθασμένα εκλαμβάνεται ως κίνδυνος για τα άλλα παιδιά/νέους.

— Αξιολόγηση κινδύνων - απειλών κατά τη διοργάνωση αγώνων και αθλητικών εκδηλώσεων

Ο εντοπισμός από τους αθλητικούς οργανισμούς των πιθανών κινδύνων σεξουαλικής βίας αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των αρχών της χρηστής διακυβέρνησης. Αυτή η διαδικασία καθιστά δυνατή, αφενός, την προστασία από κινδύνους και, αφετέρου, τη διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας των αθλουμένων. Οι αθλητικές δομές θα πρέπει, επομένως, να προβούν σε καταγραφή που περιλαμβάνει τόσο μια αξιολόγηση των κινδύνων όσο και των απειλών, αλλά και να προτείνουν διαδικασίες ελέγχου με σκοπό τη μείωση ή την εξάλειψή τους. Επιπλέον, πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή σχέδια προστασίας προσαρμοσμένα στο επίπεδο των αναγκών κάθε αθλητικής εκδήλωσης.

<https://thecpsu.org.uk/resource-library/2015/safe-sports-events-management-tool/>

— Εκτίμηση/αξιολόγηση των κινδύνων που παρουσιάζουν τα μεμονωμένα άτομα

Η εν λόγω αξιολόγηση πρέπει να είναι μέρος της διαδικασίας πρόσληψης, η οποία σε περίπτωση υποψίας, επιβάλλει τη διενέργεια ελέγχων για να διαπιστωθεί εάν κάποιο άτομο είναι κατάλληλο να εργάζεται με παιδιά. Ομοίως, ενδέχεται να γείρονται ανησυχίες οι οποίες ανακύπτουν κατά τη διάρκεια ή μετά από μία έρευνα για την προστασία και την ασφάλεια ενός παιδιού ή νεαρού ατόμου. Οι αθλητικοί οργανισμοί οφείλουν να αξιολογήσουν τις ικανότητες και να μπορούν να διακρίνουν πιθανά χαρακτηριστικά επικινδυνότητας των υποψηφίων. Επιβάλλεται, επομένως, η επιλογή μιας δομημένης προσέγγισης στην αξιολόγηση, η οποία θα καθοδηγείται από την ορθή πρακτική, επιτρέποντας να λαμβάνονται ενημερωμένες και αιτιολογημένες αποφάσεις. Σχετικά παραδείγματα περιλαμβάνονται στις ακόλουθες ηλεκτρονικές διευθύνσεις:

<https://thecpsu.org.uk/resource-library/2015/r-interview-risk-assessment-checklist/>

<https://thecpsu.org.uk/resource-library/2013/safe-recruitment-and-selection-procedures/>

— Οκτώ διεθνή μέτρα προστασίας

Τα οκτώ διεθνή μέτρα για την προστασία του παιδιού στον αθλητισμό είναι τα ακόλουθα:

- ▶ Ανάπτυξη μιας πολιτικής
- ▶ Διαδικασίες που να δίνουν ικανοποιητικές απαντήσεις σε αμφιβολίες/ενδοιασμούς και ανησυχίες
- ▶ Παροχή συμβουλών και υποστήριξης
- ▶ Ελαχιστοποίηση των κινδύνων για τα παιδιά και νεαρά άτομα
- ▶ Οδηγίες συμπεριφοράς
- ▶ Πρόσληψη, εκπαίδευση και επικοινωνία
- ▶ Συνεργασία με συνεργάτες/εταίρους
- ▶ Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Οι οδηγίες/επεξηγήσεις που αναφέρονται στο παρόν έγγραφο παρέχουν, βήμα προς βήμα, βοήθεια, πρακτικές συμβουλές και παραδείγματα από ένα ευρύ φάσμα οργανισμών από όλον τον κόσμο, οι οποίοι έλαβαν μέρος στο πιλοτικό πρόγραμμα. Παρακάτω παρατίθενται οι σχετικοί σύνδεσμοι:

— Βασικές αναφορές

New IOC resources "Safeguarding athletes from harassment and abuse in sport" IOC Toolkit for IFs and NOCs:

<http://sha.olympic.org/home.html>

You can find the IOC Press release related to the launch, below. The direct link to the toolkit website is here:

<https://hub.olympic.org/safeguarding/>

Download the Safeguarding resources:

<https://www.unicef.org.uk/?s=International+Safeguards+for+Children+in+Sport>

Download the Guidance notes:

<https://www.unicef.org.uk/?s=International+Safeguards+for+Children+in+Sport>

The Netherlands Olympic Committee and Dutch Sports Confederation (NOC*NSF) has been developing policies and practices to prevent what is called sexual intimidation in Dutch sport since 1996. The toolkit sexual intimidation policy:

<http://www.nocnsf.nl/stream/toolkit-seksuele-intimidatie>

The policy framework a safe and respectful sport environment:

<https://sportplezier.nl>

National Action Plan: Austria's Approach to Fight Sexualised Violence in Sport:

http://www.100sport.at/de/menu_main/news/newshow-bm-klug-initiiert-strategiegruppe

Guide for the Prevention of Sexual Harassment in Sport in the Czech Republic:

http://www.olympic.cz/upload/_les/g9vmztko05-prevence-sex-obtezo-vani.pdf

Play by the Rules was developed in 2001 by the South Australian Department for Sport and Recreation as an interactive education and information website on discrimination, sexual harassment and child protection in sport:

<https://www.playbytherules.net.au>

The Irish Sports Council and the Sports Council for Northern Ireland published the Code of Ethics and Good Practice for Children in Sport in 2000:

http://www.irishsportsCouncil.ie/Participation/Code_of_Ethics/Code_of_Ethics_Manual/

Ποιοι τρόποι ευαισθητοποίησης στο θέμα της σεξουαλικής βίας στον αθλητισμό και πώς να ξεκινήσετε μια σχετική συζήτηση

«Όποιος έρχεται σε επαφή με παιδιά οφείλει να συμβάλλει στην προστασία τους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνον εάν διαθέτει βασικές ικανότητες και δεξιότητες και κατανοεί βασικά στοιχεία γύρω από το θέμα της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και εφήβων, που θα μπορεί να αναπτύσσει και να εφαρμόζει. Όλοι οι οργανισμοί με αθλητικές δραστηριότητες για παιδιά θα πρέπει να παρέχουν ευκαιρίες κατάρτισης και ανάπτυξης στο αμοιβόμενο προσωπικό αλλά και στους εθελοντές». Η UNICEF παρέχει σε όλους τους οργανισμούς πολύ καλές πηγές σχετικά με το θέμα:

<https://www.unicef.org.uk/wp-content/uploads/2014/10/International-Safeguards-for-Children-in-Sport-version-to-view-online.pdf>

Όποιος έρχεται σε επαφή με παιδιά ή νέους τα οποία αθλούνται ή ασχολούνται με κάποιο άθλημα πρέπει να έχει δυνατότητα πρόσβασης σε ευκαιρίες εκπαίδευσης και εκμάθησης/επιμόρφωσης προκειμένου:

- ▶ να αναγνωρίζει τα σημάδια σεξουαλικής βίας·
- ▶ να έχει τη σωστή σχετική αντιμετώπιση·
- ▶ να ξέρει πώς να αναφέρει τους λόγους ανησυχίας/προβληματισμούς του.

Στα άτομα τα οποία έχουν μεγαλύτερες ευθύνες όσον αφορά στην προστασία των παιδιών/νέων επιβάλλεται να τους παρέχεται συνεχής εκπαίδευση και υποστήριξη για να εκπληρώσουν το ρόλο τους.

— Επαγγελματικά προσόντα των ατόμων που παρέχουν εκπαίδευση σε θέματα σεξουαλικής βίας

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, τα άτομα τα οποία παρέχουν εκπαίδευση σε θέματα σεξουαλικής βίας, θα πρέπει να έχουν όλα εκείνα τα τυπικά προσόντα και τις προϋποθέσεις ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της εκπαίδευσης ενηλίκων.

— Επιλέξτε τη σωστή εκπαίδευση

Σε πολλές χώρες καθίσταται πλέον δυνατή η πρόσβαση στη διαδικτυακή εκπαίδευση που μπορεί να προσφέρει γενικές γνώσεις και συγκεκριμένες αναφορές στα μέτρα προστασίας αναφορικά με το θέμα της σεξουαλικής βίας.

Τα στάδια της εκπαίδευσης είναι τα ακόλουθα:

- ▶ τα εισαγωγικά μαθήματα·
- ▶ τα βασικά μαθήματα·
- ▶ τα εξειδικευμένα μαθήματα·
- ▶ η συνεχής επαγγελματική κατάρτιση.

Σε όλους τους εργαζομένους και τους εθελοντές που βρίσκονται σε άμεση επαφή και εργάζονται με αθλητές/τριες και αθλούμενους/ες νεαρής ηλικίας, πρέπει να τους παρέχεται η δυνατότητα της εξ αποστάσεως ή δια ζώσης εκπαίδευσης. Η βασική εκπαίδευση περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- ▶ πώς να αναγνωρίζουν τα σημάδια σεξουαλικής βίας·
- ▶ πώς να ανταποκρίνονται στις ανησυχίες ή τους φόβους για σεξουαλική κακοποίηση·
- ▶ πώς να αναφέρουν τα περιστατικά βίας και κακοποίησης.

Οι ανάγκες εκπαίδευσης πρέπει να αντιστοιχούν στις απαιτήσεις κάθε ρόλου, όπως π.χ. του προπονητή.

<https://thecpsu.org.uk/training-events/basic-safeguarding-training/>

<http://www.ukcoaching.org/site-tools/workshops/about-our-workshops/safeguarding-and-protecting-children>

Εξειδίκευση

Όταν αθλητικοί οργανισμοί ή σύλλογοι διορίζουν ένα άτομο για την προστασία των παιδιών και των νεαρών ατόμων, οφείλουν να του παρέχουν εξειδικευμένη εκπαίδευση.

Συνεχής επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Προπονητές και άλλα άτομα που εργάζονται απευθείας με ανηλικούς θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να βελτιώνουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους. Αυτό ονομάζεται συνεχής επαγγελματική κατάρτιση. Θέματα επιμόρφωσης μπορεί να σχετίζονται με τη διαδικτυακή κακοποίηση, την προετοιμασία αθλητών υψηλών επιδόσεων ή τον ομοφοβικό εκφοβισμό.

<https://thecpsu.org.uk/training-events/continual-professional-development/>

— Βασικά στοιχεία της εκστρατείας ευαισθητοποίησης

- ▶ Να είστε ξεκάθαροι για τη φύση του προβλήματος και τους λόγους που το καθιστά πρόβλημα - παρουσιάστε αποδεικτικά στοιχεία και μελέτες περίπτωσης ώστε να το καταδείξετε με τον πιο ζωντανό/ρεαλιστικό τρόπο.
- ▶ Να είστε ξεκάθαροι ως προς τις αλλαγές που επιδιώκετε και ως προς το τι είναι ρεαλιστικό και εφικτό.
- ▶ Εντοπίστε πιθανούς συνεργάτες/υποστηρικτές.
- ▶ Μάθετε ποιο είναι το κοινό σας, για παράδειγμα παιδιά, νέοι, γονείς, προπονητές, το ευρύ κοινό ή εκπρόσωποι διοικητικών αρχών.
- ▶ Στείλτε σχετικά, σαφή και απλά μηνύματα στο κοινό σας.
- ▶ Επιλέξτε το υλικό/τα μέσα που θέλετε να συνθέσετε/δημιουργήσετε σύμφωνα με τις ανάγκες του κοινού· καθορίστε το ύψος του προϋπολογισμού και το κόστος των επιμέρους στοιχείων, ενημερωθείτε για προηγούμενες σχετικές εκστρατείες και εντοπίστε τους βασικούς παράγοντες επιτυχίας των εν λόγω εκστρατειών.
- ▶ Αποφασίστε για τις μεθόδους επικοινωνίας που θέλετε να χρησιμοποιήσετε, π.χ. ιστότοπο, έντυπο υλικό ή μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- ▶ Συμβουλευτείτε τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη.
- ▶ Προσδιορίστε εξ αρχής τον τρόπο παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της εκστρατείας ευαισθητοποίησης.
- ▶ Συμφωνήστε από κοινού (με τα μέρη) για το χρονοδιάγραμμα και την ημερομηνία λήξης της καμπάνιας.
- ▶ Όταν ένας οργανισμός προετοιμάζει μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης, πρέπει να είναι σε θέση να παρέχει υποστήριξη. Εάν ενθαρρύνετε ένα νεαρό άτομο να ανοιχτεί ως μέρος μιας καμπάνιας, αλλά δεν του παρέχεται την απαιτούμενη υποστήριξη, ενδέχεται να κάνετε περισσότερο κακό παρά καλό.

— «Σπάσε τη Σιωπή – Μίλησε, Μην Ανέχεσαι»: μια έκκληση για τον τερματισμό της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στον αθλητισμό

Εκτιμάται ότι στην Ευρώπη, σχεδόν ένα στα πέντε παιδιά έχει πέσει θύμα σεξουαλικής βίας με τη μία ή την άλλη μορφή. Δυστυχώς, αυτή η σεξουαλική κακοποίηση σπάνια καταγγέλλεται και συχνά καλύπτεται.

Το «Σπάσε τη Σιωπή – Μίλησε, μην ανέχεσαι» είναι μια έκκληση που απευθύνεται σε όλους τους συλλόγους, ομοσπονδίες, αθλητικούς αξιωματούχους, προπονητές, αθλητές, καθώς και τα παιδιά και τις οικογένειές τους, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής βίας εναντίον ανηλίκων στον αθλητισμό. Τα κράτη μέλη που ανταποκρίνονται σ' αυτήν την έκκληση, δεσμεύονται να αναλάβουν συγκεκριμένη δράση για την προστασία των παιδιών και του αθλητισμού από την κακοποίηση. Το «Σπάσε τη Σιωπή – Μίλησε, μην ανέχεσαι» είναι μέρος της δράσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των παιδιών και την προστασία τους από τη βία. Αυτή η έκκληση υποστηρίζει την εφαρμογή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση.

Ιστοσελίδα :

<https://gga.gov.gr/component/content/article/276-evropaika-programmata/2777-evropa-national-program>

HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF CULTURE AND SPORT
GENERAL SECRETARIAT OF SPORT

start to talk.org

— Ιδιαίτερη μνεία στα ευαίσθητα θέματα της σεξουαλικής βίας και τις εκστρατείες ευαισθητοποίησης

- ▶ Φροντίστε να συμπεριλάβετε ειδικούς/εμπειρογνώμονες στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη της καμπάνιας και των πόρων σας.
- ▶ Το υλικό της εκστρατείας (οπτικό, ακουστικό, κ.λπ.) το οποίο έχει σχεδιαστεί για παιδιά και νέους, πρέπει να είναι κατάλληλο για την ηλικία τους αλλά και το γνωστικό τους επίπεδο και να λαμβάνεται υπόψη η κουλτούρα και το πολιτιστικό τους υπόβαθρο. Όλο το υλικό πρέπει να είναι προσβάσιμο σε παιδιά και νέους. Για τα μικρά παιδιά, είναι ανάγκη να κινητοποιηθούν γονείς και άλλοι ενήλικες, όπως οι εκπαιδευτικοί, το αμειβόμενο προσωπικό ή οι εκπαιδευμένοι εθελοντές. Το υλικό πρέπει επίσης να έχει δοκιμαστεί από τους συνεργαζόμενους παράγοντες/θεσμούς πριν ξεκινήσει η εκστρατεία ευαισθητοποίησης.
- ▶ Τα παιδιά, τα νεαρά άτομα και οι ενήλικες που ενδεχομένως να επηρεαστούν ή να θιγούν από το θέμα πρέπει να ενθαρρυνθούν να απευθυνθούν στις σχετικές υπηρεσίες που παρέχουν πληροφορίες και βοήθεια (τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας, εξειδικευμένες υπηρεσίες, κ.λπ.).
- ▶ Τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να παρέχονται από κατάλληλα εκπαιδευμένο ή/και εξειδικευμένο άτομο.

— Pro Safe Sport+ Ευρωπαϊκό Διαδικτυακό κέντρο πληροφοριών

Το διαδικτυακό κέντρο Pro Safe Sport+ είναι μια ενιαία υπηρεσία για την ανάπτυξη πολιτικών και μέτρων πρόληψης και προστασίας στην Ευρώπη. Παρέχει συγκεκριμένες συμβουλές και προωθεί εργαλεία ευαισθητοποίησης και ανάπτυξης ικανοτήτων με σκοπό την υποστήριξη των δημοσίων αρχών, των αθλητικών οργανώσεων και άλλων ενδιαφερομένων, στις προσπάθειές τους να τερματίσουν τη σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών στον αθλητισμό. Το διαδικτυακό κέντρο προσφέρει ένα ευρύ φάσμα πρακτικών και πρωτοβουλιών καλύπτοντας έξι στρατηγικούς τομείς δράσης:

- ▶ σχεδιασμός και εφαρμογή στρατηγικής για την προστασία των παιδιών·
- ▶ εκπαιδευτικά προγράμματα·
- ▶ πρωτοβουλίες ευαισθητοποίησης·
- ▶ κώδικες συμπεριφοράς και κώδικες δεοντολογίας·
- ▶ ελαχιστοποίηση του ρίσκου·
- ▶ συστήματα υποστήριξης και διαχείρισης συμβάντων/περιστατικών.

Ιστοσελίδα : www.coe.int/sport/PSS/

Η αρχική αγγλική έκδοση του εκπαιδευτικού εγχειριδίου δημιουργήθηκε ως μέρος του κοινού προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης με τίτλο “Pro Safe Sport +: για τον τερματισμό της σεξουαλικής παρενόχλησης και κακοποίησης σε βάρος των παιδιών στον Αθλητισμό” (Erasmus +)

Το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι ο επιφανέστερος οργανισμός προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της ευρωπαϊκής ηπείρου. Περιλαμβάνει 47 κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων όλων των μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όλα τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν υπογράψει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ένα σύμφωνο που έχει σχεδιαστεί για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων επιβλέπει την εφαρμογή της Σύμβασης στα κράτη μέλη.

www.coe.int